

El paper de les ciutats en l'Educació

Les ciutats, les administracions locals, però també tota la societat civil, estan desenvolupant un paper cada dia més important en l'àmbit de l'educació. Aquesta és l'experiència de Lleida de fa molts anys, que voldria fer-vos arribar, d'una manera necessàriament resumida, per endegar el debat, motiu d'aquesta trobada.

Com a **continguts** de la meva intervenció hi he volgut destacar **l'educació** com a concepte, i realitat, molt ampli, que **interessa a persones de totes les edats, d'un ampli ventall d'àmbits. L'experiència de Lleida** posa de manifest aquesta **pluralitat** en els àmbits de l'educació **que no es limiten a les activitats reglades**. El paper de l'Ajuntament és destacat en tots els àmbits, en menor mesura en el de l'educació reglada, qüestió a la que faré referència en l'acabament de la meva intervenció. Un paper creixent del municipi, que persegueix fer de **Lleida una ciutat educadora**; que promou polítiques proactives en l'àmbit del **valors cívics**; i que, com acabo d'apuntar, postula una major participació en els ensenyaments reglats, a partir d'una **coresponsabilitat educativa**, en la perspectiva del projecte de nova Llei d'Educació de Catalunya.

L'educació: un concepte ampli

L'educació abasta l'educació reglada, i la no reglada adreçada tan a nens i nenes i a joves, com a persones adultes.

Etapas educatives

Amb el Primer Cicle d'Educació Infantil (0-3 anys) de competència municipal, i el Segon Cicle d'Educació Infantil, fins als 6 anys, es realitza una rasca educativa fonamental per al bon desenvolupament de l'educació en etapes posteriors. Les escoles bressol són, doncs, tan importants, sinó més, que les posteriors etapes d'ensenyament obligatori. Vull remarcar a aquest respecte **que Lleida, avui, ostenta el major ratio de places escolars infantils sobre població de tot Catalunya**.

L'educació primària i la secundària obligatòria, donen la formació bàsica que obre les portes al batxillerat o, en el seu cas, a la realització de cicles formatius, amb Programes de Qualificació Professional Inicial, i els Cicles Mitjà i Superior. La importància de l'educació professional és creixent. Poc a poc ha anat perdent l'antic penjament de ser un ensenyament per als estudiants menys preparats per al batxillerat, fins al punt que **en l'actual curs acadèmic, per primera vegada, són més els estudiants que han optat pels cicles formatius professionals que pel batxillerat**.

D'altra banda, la creació **dels instituts de formació integral**, del que Lleida en té un, en els que poder compaginar estudis i treball remunerat, suposa un gran pas endavant en la consolidació del nou prestigi d'aquests ensenyaments.

L'Ajuntament de Lleida molt sensibilitzat per aquesta etapa educativa, dedica, a través de la Fira de Lleida, un Saló Monogràfic dedicada a aquests ensenyaments. **La Fira F&T (Formació+Treball)**, participada per institucions educatives i empreses locals de diferents sectors productius, facilita la informació més adient per atreure cap aquests ensenyaments a aquells joves que hi puguin estar interessats. Tres anys consecutius de celebrar-la amb gran participació, avalen la iniciativa.

No tots els joves que finalitzen el període d'educació obligatòria, obtenen una titulació que els avaluï per poder desenvolupar-se en el món del treball. Si hi afegim aquelles altres persones sense cap mena de qualificació educativa, vingudes de fora, tenim un problema a resoldre. A **Lleida, L'Institut Municipal d'Ocupació (IMO)** ofereix cursos ocupacionals i, per als nouvinguts, aprenentatge d'idiomes, que permet la seva millora professional i facilita la inserció laboral, qüestió de la qual també s'ocupa l'IMO. Una tasca, la d'aquest Institut, que resulta imprescindible quan, com passa ara, l'atur ha crescut en grans proporcions.

Altres ensenyaments, que no tenen l'espai suficient que tots desitjaríem en els ensenyaments reglats obligatoris, són els artístics, tot i els batxillerats d'aquest nom de que disposen alguns instituts de secundària.

Lleida té un Conservatori Municipal de Música, Una Aula de Teatre i Dansa, i Una Escola de Belles Arts i Disseny, que cobreixen la necessitat d'una formació artística. Cal remarcar que aquestes activitats educatives disposen d'un gran **Auditori Municipal**, un **Teatre Municipal a l'antic Escorxador**, i una extensa programació de mostres d'arts plàstiques, destacant la que els mateixos alumnes fan en acabar els seus cursos.

El coneixement de llengües estrangeres i les habilitats informàtiques, són dues qüestions cabdals en la formació avui indispensable per a tota persona amb un projecte de vida professional en el segle XXI. A banda de la formació en llengües estrangeres, majoritàriament la llengua anglesa, realitzada en el transcurs de la formació obligatòria, Lleida disposa, a més de nombrosos centres privats, d'una **Escola Oficial d'Idiomes**, sempre sotmesa a una demanda de places superior a la disponible. Una qüestió a resoldre. Pel que fa a la promoció de les habilitats informàtiques, **l'Institut Municipal d'Informàtica** realitza tota mena de cursos formatius, en els centres cívics municipals, per a empreses, i altres col·lectius, **amb la intenció fonamental d'evitar l'aparició d'una bretxa digital**, de la qual ja ens han previngut des d'alguns estudis internacionals. Una finalitat educativa que promou la cohesió social.

El Paer en Cap de l'Ajuntament de Lleida

Finalment, els **ensenyaments universitaris** tanquen els cicles de la formació reglada. Lleida té universitat pròpia des de l'any 1992. Abans ja existien ensenyaments universitaris com a delegacions de les universitats barcelonines.

L'Ajuntament ja havia acollit aquests ensenyaments en edificis municipals, i **adquirit l'antic Seminari Conciliar** per a aquesta fi. Un cop creada la nova universitat, antiga des del 1300, la Paeria va desenvolupar un **programa de nou anys de durada, de suport a la recerca universitària** que va permetre l'equipament de laboratoris i el suport als projectes dels investigadors dels diferents centres existents. Una iniciativa, única a l'estat, que va suposar **una inversió de més de mil milions de les antigues pessetes**.

El recolzament a la Universitat de Lleida ha seguit, de manera continuada, amb la cessió d'ús dels terrenys necessaris per al desenvolupament del **campus de Cappont**. El darrer projecte en comú entre Universitat i Ajuntament és la creació del **Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida** que té com a finalitats el desenvolupament de la ciència, la transferència de tecnologies i la col·laboració entre els investigadors i les empreses lleidatanes en els processos d'innovació.

L'educació, també continua després de rebre els ensenyaments reglats. A més de la que desenvolupen les entitats ciutadanes culturals, socials i esportives de Lleida, **l'Ajuntament realitza un gran nombre d'activitats que perllonguen l'espai educatiu de la ciutat**. En farà una ràpida menció. L'alumne d'una escola, si ho desitja, pot continuar la seva jornada amb **activitats extraescolars** –o paraescolars– organitzades pel l'Ajuntament en el mateix centre escolar. Poden, també, seguir-se educant, tot jugant, en una **ludoteca municipal**.

Poden assistir a una de les moltes **Escoles Esportives Municipals**, que promouen l'esport de base, en el ben entès que l'esport també **educa en els valors del treball en equip, la solidaritat, l'amistat i genera cohesió social**.

Totes les escoles són convidades a assistir als cursos **d'educació ambiental**, en el centre i en els espais de natura com el Parc Natural de la Mitjana i els Aiguamolls de Rudea. També poden assistir a les sessions **d'educació viària** que ofereix la Guàrdia Urbana de Lleida. Participar en activitats que promouen valors i actituds solidàries, com les realitzades pel popular **Club Banyetes**. Col·laborar amb les activitats del **voluntariat juvenil**. I gaudir dels períodes de vacances en els parcs infantils, com el **Cucalocum**; **les estades educatives i esportives; i les colònies i estades d'estiu**.

L'educació tampoc es limita a infants i joves, abasta totes les edats. No cal dir que les programacions dels **museus** de la ciutat, les exposicions, els **itineraris ciutadans i les visites culturals**, són també educació. Com ho és, clarament, la formació al llarg de la vida que ofereixen la **Universitat Popular**, els cursos per a dones, o per a la gent gran. La formació des de les **AMPES**, n'és un altre exemple. **L'educació per a la salut**, en la prevenció de drogodependències, o l'educació afectivosexual que ofereixen els serveis

municipals d'atenció personal i de salut pública, són altres exemples. Als **Casals d'Avis**, al costat del lleure, s'hi desenvolupen activitats culturals i formatives. **Inclusa la informàtica.**

En definitiva, avui a Lleida podem dir **que un de cada quatre habitants està gaudint d'algun dels tipus de formació** educativa esmentats. Per tant, **l'educació de ciutadanes i ciutadans, des del seu naixement fins a més enllà de la jubilació és l'empresa col·lectiva més important que tenim entre mans, que a tots ens concerneix i en la qual tots estem cridats a participar.**

Lleida, ciutat educadora

La educació, com hem vist, és, de fet, coeducació: educació que es fa, i s'aprèn, a casa, amb la família; a l'escola; i a la ciutat. **Perquè la ciutat és, en ells mateixa, un referent educatiu. Perquè modela les conductes de ciutadanes i ciutadans.** Parlo de l'educació cívica, la que anys enrere, ja gairebé oblidats, se'n deia **urbanitat**. Una ciutat educadora, una ciutat culta, es veu en la neteja dels seus carrers; en el capteniment col·lectiu en els espectacles esportius o lúdics; en les festes al carrer; en els sorolls generats; en la manera de circular; en el respecte a les persones discapacitades i a la gent gran, per exemple en la, poc habitual, conducta dels joves en cedir a les persones grans el seient en el transport públic. **Per tant, s'aprèn, be o malament, en la ciutat i de la ciutat, la ciutat ha d'educar be. Lleida en te la voluntat i és per això una ciutat educadora.**

Polítiques proactives en Educació

Per això, si la ciutat educa, la primera institució municipal, l'ajuntament, no pot sinó promoure, directament i en col·laboració amb les institucions educatives i les entitats de la societat civil, una política educativa global. Incidint en tots els àmbits de la vida ciutadana en aquells aspectes que puguin ser útils en la seva difusió i millora. No ens podem, doncs, conformar en tractar de posar remei a les manifestacions negatives de ciutadans mal educats. **Hem de ser proactius. Hem de promoure els valors cívics de la cohesió social, de la solidaritat i de la sostenibilitat.** I, per damunt de tot, hem de promoure **polítiques educatives que evitin la segregació, en el barri, en l'escola, en la ciutat,** única manera de poder treballar amb eficàcia en una ciutat educativa de qualitat.

La corresponsabilitat educativa

L'educació a la ciutat exigeix, doncs, que les ciutats, els seus representants municipals tinguin un paper important a jugar. La nova **Llei d'Educació de Catalunya**, en tràmit parlamentari, una ciutat veritablement educadora **s'obre a aquesta participació dels municipis, a la corresponsabilitat ciutadana,** per ells representada, en la bona marxa de l'educació, amb l'horitzó d'aconseguir una veritable ciutat educadora.

Des de Lleida, des del govern municipal, fem una clara aposta per l'aplicació d'aquest principi de corresponsabilitat. Perquè Lleida, la societat lleidatana, ja està sent corresponsable abans que la Llei no sigui en vigor. Ho fem des de l'Institut Municipal d'Educació; ho fem des de la taula mixta de planificació escolar; ho fem des dels programes de prevenció de l'absentisme escolar. I ho fem amb totes i cadascuna de les activitats educatives promogudes i realitzades per l'ajuntament que he exposat. Totes elles mereixen un reconeixement i **una més afinada sintonia amb les decisions de l'administració educativa, i d'aquesta amb les necessitats i les iniciatives de la ciutat. Per això, volem poder planificar i prendre decisions conjuntament amb el departament d'Educació en les polítiques educatives de Lleida.**

Lleida, 17 d'abril de 2009